

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

z dnia 20 grudnia 2012 r.

zmieniająca decyzję wykonawczą 2011/344/UE w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii

(2013/64/UE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 3 ust. 10 decyzji wykonawczej Rady 2011/344/UE⁽²⁾ Komisja, wraz z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) i we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC), dokonała szóstego przeglądu postępów poczynionych przez władze Portugalii we wdrażaniu uzgodnionych środków w ramach gospodarczego i finansowego programu dostosowawczego (zwanego dalej „programem”), a także skuteczności tych środków oraz ich wpływu na gospodarkę i społeczeństwo.
- (2) Przewiduje się, że aktywność gospodarcza, po znaczącym spadku o 3 % w 2012 r. w ujęciu realnym, począwszy od drugiej połowy 2013 r., będzie się stopniowo zwiększała, a kwartalne wskaźniki wzrostu ponownie osiągną wartości dodatnie. Oczekuje się, że w 2014 r. ożywienie gospodarcze nabierze tempa pomimo zagrożeń dla perspektyw makroekonomicznych. Obejmują one potencjalne trudności związane z popytem wewnętrznym oraz silniejsze niż przewidywano pogorszenie sytuacji gospodarczej w niektórych państwach członkowskich strefy euro, które miałyby skutki uboczne dla Portugalii.
- (3) Docelowy poziom deficytu na poziomie 5 % produktu krajowego brutto (PKB) wyznaczony na 2012 r. pozostaje aktualny, nawet jeśli istnieją pewne zagrożenia. Mimo że po stronie wydatków wykonanie budżetu pozostaje pod kontrolą, w okresie do października przychody nadal nie osiągały i tak już obniżonego poziomu docelowego. W celu osiągnięcia docelowego poziomu deficytu wprowadzono dodatkowe środki na rzecz oszczędności o wartości około 0,3 % PKB, ale istnieją pewne wątpliwości co do ich końcowych skutków. Co więcej, organy statystyczne wciąż badają, czy sprzedaż koncesji dla portu lotniczego (ANA) o wartości 0,7 % PKB może być traktowana jako operacja zmniejszająca deficyt.
- (4) Ustawa budżetowa na 2013 r., która została przyjęta w dniu 27 listopada 2012 r., przewiduje działania

dyskrecjonalne o wartości ponad 3 % PKB w celu osiągnięcia w 2013 r. docelowego poziomu deficytu wynoszącego 4,5 % PKB. Po stronie wydatków budżet przewiduje znaczne ograniczenie wynagrodzeń w sektorze publicznym poprzez zmniejszenie liczby pracowników, ograniczenie płatności za pracę w godzinach nadliczbowych i innych świadczeń. Zostaną wzmocnione wysiłki na rzecz racjonalizacji w sektorze służby zdrowia, przedsiębiorstwach będących własnością skarbu państwa i partnerstwach publiczno-prywatnych oraz nastąpi dalsze cięcie wydatków socjalnych. Po stronie dochodów budżet na rok 2013 przewiduje kompleksową restrukturyzację podatku dochodowego od osób fizycznych, która doprowadzi do zmniejszenia liczby grup podatkowych i podwyższenia średniej stawki podatkowej zgodnie ze standardami europejskimi, przy jednoczesnym zachowaniu progresywności i ograniczeniu korzyści podatkowych. Ponadto na część dochodu podlegającego opodatkowaniu powyżej minimalnego wynagrodzenia nałożony zostanie dodatkowy podatek wynoszący 3,5 %, natomiast na dochody powyżej 80 000 EUR nałożono podatek solidarnościowy w wysokości 2,5 %, a na dochody powyżej 250 000 EUR – w wysokości 5 %. Dochody z tytułu podatku od osób prawnych wzrosną w wyniku, między innymi, ograniczenia możliwości odliczania kosztów odsetek, obniżenia progu stosowania najwyższych stawek od zysków i zmiany metody obliczania specjalnej przedpłaty dla przedsiębiorstw w ramach opodatkowania grupowego. Budżet na rok 2013 obejmuje także zmiany w podatkach pośrednich, w szczególności podwyższenie akcyzy na tytoń, alkohol i gaz ziemny, poszerzenie podstawy opodatkowania nieruchomości po przeszacowaniu wartości nieruchomości oraz wprowadzenie podatku od transakcji finansowych. Ponadto dochód ze składek na ubezpieczenie społeczne będzie rósł, ponieważ będą one także naliczane od dodatkowych płatności dla pracowników sektora publicznego oraz świadczeń dla bezrobotnych.

- (5) Biorąc pod uwagę środki przewidziane w budżecie na rok 2013, wzrost dochodów przyczyni się w 80 % do korekty budżetowej w 2013 r., natomiast pozostałe 20 % będzie wynikało z ograniczenia wydatków (po uwzględnieniu wpływu przywrócenia trzynastej pensji w sektorze publicznym i przywrócenia 1,1 miesięcznych świadczeń emerytalnych, zgodnie z decyzją Trybunału Konstytucyjnego). W związku z zagrożeniami związanymi z korektą opartą w dużym stopniu na dochodach władze portugalskie przygotowują środki awaryjne w wysokości 0,5 % PKB, które zostaną wprowadzone w przypadku wystąpienia takich zagrożeń. Środki te będą przede wszystkim

⁽¹⁾ Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 88.

- polegać na ograniczaniu wydatków, zwłaszcza na dalszych obniżkach kosztów wynagrodzeń, i zostaną szczegółowo określone na początku 2013 r. w ramach siódmego przeglądu.
- (6) Procedura korekty budżetowej opiera się na szeregu środków strukturalnych mających na celu ulepszenie kontroli nad wydatkami sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz usprawnienie poboru dochodów. W szczególności przewiduje się, że kompleksowa reforma ram budżetowych dostosuje te ramy do najlepszych praktyk stosowanych w procedurach budżetowych i dotyczących zarządzania. Nowy system kontroli zobowiązań zaczyna przynosić efekty, ale jego wdrażanie musi być ściśle monitorowane w celu zagwarantowania, by zobowiązania były zgodne ze środkami finansowymi. Reformy administracji publicznej, które przyniosły już znaczne oszczędności, będą kontynuowane. Kluczowe reformy mające na celu restrukturyzację administracji podatkowej są bliskie zakończenia, a władze zwiększają monitorowanie zgodności dochodów i wzmacniają tę zgodność. Rozpoczęto już renegowanie umów partnerstwa publiczno-prywatnego, a w 2013 r. i kolejnych latach przewiduje się osiągnięcie znacznych oszczędności. Przewiduje się, że przedsiębiorstwa będące własnością skarbu państwa osiągną równowagę operacyjną średnio do końca roku 2012. Reformy w sektorze służby zdrowia przynoszą znaczne oszczędności, a ich wdrażanie nadal następuje zasadniczo zgodnie z wyznaczonymi celami.
- (7) W celu zwiększenia wydajności i równego dostępu do usług publicznych wszczęto kompleksowy przegląd wydatków, co ma doprowadzić do oszczędności wydatków w wysokości około 4 mld euro, co stanowi 2,5 % PKB. Działania te mają na celu wyeliminowanie niepotrzebnych stanowisk we wszystkich dziedzinach i podmiotach sektora publicznego oraz przeznaczenie zasobów na obszary sprzyjające wzrostowi gospodarczemu. Do lutego 2013 r. należy zidentyfikować i określić ilościowo środki oraz przygotować harmonogram tych środków. W programie stabilności na 2013 r. przedstawione zostaną dalsze informacje dotyczące średnioterminowej konsolidacji fiskalnej.
- (8) Zgodnie z obecnymi prognozami Komisji dotyczącymi wzrostu nominalnego PKB (-1,0 % w 2011 r., -2,7 % w 2012 r., 0,3 % w 2013 r. i 2 % w 2014 r.) oraz zmienionymi celami budżetowymi na poziomie 5 % PKB w 2012 r., 4,5 % w 2013 r. i 2,5 % w 2014 r. oczekuje się, że ewolucja relacji długu do PKB przebiegać będzie następująco: 108,1 % w 2011 r., 120 % w 2012 r., 122,2 % w 2013 r. i 122,3 % w 2014 r. Relacja długu do PKB ustabilizuje się, począwszy od 2012 r., a w 2014 r. przyjmie tendencję spadkową, przy założeniu dalszych postępów w redukcji deficytu. Na dynamikę zadłużenia ma wpływ: szereg operacji pozabudżetowych, w tym transakcje nabycia znacznych aktywów finansowych, zwłaszcza na potrzeby możliwego dokapitalizowania banków i dofinansowania przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa, oraz różnice pomiędzy odsetkami naliczonymi a odsetkami zapłaconymi.
- (9) Podwyższenie kapitałów o 8,2 mld euro zostanie wkrótce zakończone i sprawi, że uczestniczące banki będą spełniały regulacyjny wymóg Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczący buforów kapitałowych oraz osiągną do końca roku 2012 przewidziany w programie docelowy współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 w wysokości 10 %. Wskaźnik relacji kredytów do depozytów zostanie prawdopodobnie obniżony do docelowego orientacyjnego poziomu około 120 % do 2014 r., a niektóre banki już na obecnym etapie osiągnęły wyniki poniżej tego pułapu. Podejmowane są wzmocnione wysiłki na rzecz dywersyfikacji źródeł finansowania sektora prywatnego. Prace nad aktami prawnymi dotyczącymi restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków, w tym w sprawie planów odnowy, banków pomostowych i funduszy na cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, znajdują się w końcowej fazie.
- (10) Poczyniono dalsze postępy w odniesieniu do wdrażania reform strukturalnych zwiększających wzrost gospodarczy i konkurencyjność. Oprócz wzmocnienia swojej aktywnej polityki rynku pracy władze Portugalii zobowiązały się do obniżenia wysokości odpraw dla pracowników, tak by promować elastyczność rynku pracy i tworzenie nowych miejsc pracy. Realizacja planów działania dotyczących kształcenia średniego i szkolenia zawodowego postępuje zgodnie z planem.
- (11) Transpozycja dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym⁽¹⁾, która ma na celu zmniejszenie barier dla wejścia na rynek i zwiększenie konkurencji i aktywności gospodarczej poprzez ułatwienie dostępu do rynku dla nowych podmiotów w różnych sektorach gospodarki, przeprowadzana jest w dobrym tempie. Procedury wydawania zezwoleń i inne obciążenia administracyjne są także upraszczane w różnych sektorach gospodarki, takich jak ochrona środowiska i planowanie przestrzenne, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, przemysł i geologia. Obecnie przygotowawana jest ustawa ramowa mająca na celu określenie głównych zasad funkcjonowania najważniejszych krajowych organów regulacyjnych, w tym zapewnienie im znacznej niezależności i autonomii.
- (12) Reformy systemu sądownictwa są nadal przeprowadzane zgodnie z przyjętym harmonogramem. Odnotowano dalsze postępy w zakresie zmniejszenia liczby zaległych spraw, a także w odniesieniu do pakietu szerszej zakrojonych reform, takich jak reorganizacja geograficzna sądów rejonowych i reforma kodeksu postępowania cywilnego.
- (13) Wszystkie środki wymagane na podstawie niniejszej decyzji mają kluczowe znaczenie dla przywrócenia stabilnej sytuacji gospodarczej i finansowej w Portugalii oraz dla przywrócenia jej zdolności do uzyskania finansowania na rynkach.
- (14) W związku z powyższym decyzja wykonawcza 2011/344/UE powinna zostać zmieniona,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W art. 3 decyzji wykonawczej 2011/344/UE wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W 2013 r. Portugalia przyjmie następujące środki, zgodnie z protokołem ustaleń:

⁽¹⁾ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

- a) deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2013 r. nie może przekroczyć 4,5 % PKB. Budżet na 2013 r. obejmować będzie trwałe środki konsolidacji budżetowej wynoszące co najmniej 3 % PKB służące redukcji deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresie, o którym mowa w ust. 3. Rząd Portugalii zbada sposoby zwiększenia udziału środków służących ograniczeniu wydatków w ogólnym pakiecie środków konsolidacyjnych na 2013 r. w celu zapewnienia przewagi środków ukierunkowanych na ograniczenie wydatków w średniookresowej ścieżce dostosowania budżetowego sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu. Biorąc pod uwagę zagrożenia dla wykonania budżetu, rząd Portugalii najpóźniej na początku 2013 r. przygotowuje środki awaryjne w wysokości 0,5 % PKB, które powinny zostać wykorzystane w przypadku wystąpienia takich zagrożeń;
- b) budżet na 2013 r. będzie obejmował środki dotyczące dochodów, w szczególności restrukturyzując podatek dochodowy od osób fizycznych polegającą na uproszczeniu struktury tego podatku, podniesieniu średniej stawki opodatkowania przy zachowaniu progresywności oraz poszerzeniu podstawy opodatkowania poprzez wyeliminowanie niektórych korzyści podatkowych; poszerzenie podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych; podwyższenie stawki podatku od dochodów z inwestycji; podwyższenie akcyzy; wprowadzenie zmian obowiązujących podatków od nieruchomości;
- c) budżet na 2013 r. będzie obejmował środki mające na celu zmniejszenie wydatków, które polegają w szczególności na racjonalizacji wydatków w zakresie administracji publicznej, edukacji, służby zdrowia i świadczeń socjalnych; zmniejszenie kosztów wynagrodzeń poprzez zmniejszenie liczby pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i określony oraz zmniejszenie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych; cięcia transferów socjalnych i dotacji w sektorze publicznym i prywatnym; ograniczenie transferów do samorządów regionalnych i lokalnych; oraz obniżenie przez przedsiębiorstwa będące własnością skarbu państwa wydatków operacyjnych i kapitałowych;
- d) Portugalia będzie kontynuować wdrażanie programu prywatyzacji;
- e) Portugalia opracuje wspólne wytyczne dotyczące prognozowania dochodów dla władz regionalnych i lokalnych;
- f) Portugalia będzie wspierała wykorzystanie wspólnych służb w administracji publicznej;
- g) Portugalia w okresie trwania programu zmniejszy liczbę oddziałów ministerstw (np. ds. podatków, ubezpieczenia społecznego, sprawiedliwości) poprzez połączenie ich w „Lojas do Cidadão” (pojedyncze punkty obsługi administracyjnej) i dalszy rozwój e-administracji;
- h) Portugalia będzie nadal reorganizować i racjonalizować funkcjonowanie sieci szpitali poprzez specjalizację, koncentrację i ograniczanie usług szpitalnych, wspólne zarządzanie oraz wspólne działanie szpitali oraz dokończy wykonanie planu działań do końca 2013 r.;
- i) przy wsparciu cieszących się międzynarodową reputacją ekspertów i w następstwie przyjęcia zmian do nowej ustawy w sprawie umów najmu i dzierżawy na obszarach miejskich nr 6/2006 oraz dekretu z mocą ustawy upraszczającego procedury administracyjne dotyczące renowacji Portugalia przeprowadzi kompleksowy przegląd funkcjonowania rynku mieszkaniowego;
- j) Portugalia opracuje krajowy system ewidencji gruntów, który umożliwi bardziej sprawiedliwy podział korzyści i kosztów miejskiego planowania przestrzennego;
- k) Portugalia wprowadzi w pełni operacyjne narzędzie służące analizie, monitorowaniu i ocenie wyników i wpływu polityk w dziedzinie edukacji i szkoleń oraz doprowadzi do powstania referencyjnych szkół zawodowych;
- l) Portugalia zakończy proces przyjmowania pozostałych sektorowych zmian niezbędnych do pełnego wdrożenia dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (*);
- m) Portugalia wdroży środki ukierunkowane na stałe obniżanie liczby zaległych spraw z zakresu egzekwowania prawa w celu zmniejszenia zaległości w rozpatrywaniu spraw sądowych;
- n) Portugalia przyjmie ustawę ramową w sprawie głównych krajowych organów regulacyjnych w celu zagwarantowania ich pełnej niezależności oraz autonomii finansowej, administracyjnej i w dziedzinie zarządzania;
- o) Portugalia poprawi warunki prowadzenia działalności gospodarczej poprzez realizację zaplanowanych reform dotyczących zmniejszenia obciążeń administracyjnych (utworzenie pojedynczych punktów kontaktowych przewidzianych w dyrektywie 2006/123/WE i wdrożenie inicjatywy przewidującej zniesienie zezwoleń) oraz poprzez dalsze uproszczenie istniejących procedur wydawania zezwoleń, uregulowań i innych obciążeń administracyjnych w gospodarce, które stanowią główną przeszkodę na drodze do rozwoju działalności gospodarczej;
- p) Portugalia dokończy reformę prawa pracy w portach oraz systemu zarządzania portami, w tym dokona przeglądu koncesji na eksploatację portów;
- q) Portugalia wdroży środki służące poprawie funkcjonowania systemu transportu;
- r) Portugalia wdroży środki mające na celu zniesienie długu taryfowego związanego z energią oraz pełne wdrożenie trzeciego pakietu energetycznego.

(*) Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.”;

2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W celu przywrócenia zaufania do sektora finansowego Portugalia odpowiednio dokapitalizuje swój sektor bankowy oraz zapewni przeprowadzenie uporządkowanego zmniejszenia udziału finansowania dłużnego w tym sektorze. W związku z tym, aby zachować stabilność finansową, Portugalia wdroży strategię dla portugalskiego sektora bankowego, którą uzgodniono z Komisją, EBC oraz MFW. W szczególności Portugalia:

- a) zaleci bankom trwałe wzmocnienie ich bufora zabezpieczeń;

- b) zapewni zrównoważone i uporządkowane zmniejszanie udziału finansowania dłużnego w sektorze bankowym, co ma nadal zasadnicze znaczenie dla trwałego wyeliminowania braku równowagi w zakresie finansowania. W swoich planach finansowania banki postawiły sobie za cel obniżenie wskaźnika relacji kredytów do depozytów do orientacyjnego poziomu około 120 % w 2014 r. oraz zmniejszenie uzależnienia od finansowania w ramach Eurosystemu w perspektywie średnioterminowej. Te plany finansowania podlegają kwartalnym przeglądom;
- c) będzie wspierała zróżnicowanie możliwości finansowania sektora przedsiębiorstw, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), poprzez szeroki wachlarz środków mających na celu poprawę ich dostępu do rynków kapitałowych i ubezpieczeń kredytów eksportowych;
- d) będzie kontynuować reorganizację grupy CGD będącej własnością skarbu państwa;
- e) zoptymalizuje proces odzyskiwania wartości aktywów przeniesionych z BPN do trzech spółek celowych będących własnością skarbu państwa poprzez zlecenie zarządzania aktywami profesjonalnej osobie trzeciej, nadając jej upoważnienie do stopniowego przywrócenia wartości aktywów w czasie; dokona wyboru osoby trzeciej zarządzającej kredytami w drodze postępowania przetargowego oraz uwzględni w upoważnieniu stosowne zachęty sprzyjające maksymalizacji wartości odzyskiwanych aktywów i minimalizacji kosztów operacyjnych oraz zapewni także możliwie szybkie zbycie jednostek zależnych i aktywów w pozostałych dwóch spółkach celowych będących własnością skarbu państwa;
- f) w oparciu o zaprezentowany pakiet wstępnych propozycji środków służących wspieraniu zróżnicowania możliwości finansowania sektora przedsiębiorstw – opracuje i wdroży rozwiązania stanowiące alternatywne w stosunku do tradycyjnych kredytów bankowych źródła finansowania dla sektora przedsiębiorstw oraz dokona oceny skuteczności wspieranych przez rząd systemów ubezpieczeń kredytów eksportowych w celu podjęcia odpowiednich, zgodnych z prawem Unii działań celem promowania eksportu;
- g) zapewni, dwuetapowo, początkowe i okresowe finansowanie funduszu na cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji – w pierwszej kolejności, poprzez zatwierdzenie dekretu z mocą ustawy w sprawie wysokości składek wnoszonych przez banki na poczet funduszu na cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, a następnie poprzez zatwierdzenie komunikatu organu nadzoru w sprawie wysokości okresowych składek wnoszonych przez banki, a także przyjmie komunikaty organu nadzoru dotyczące planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji; priorytetem będzie wdrożenie planów naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dla banków o znaczeniu systemowym;
- h) wdroży ramy dla instytucji finansowych celem przeprowadzenia pozasądowej restrukturyzacji zadłużenia gospodarstw domowych, złagodzi wymogi dotyczące wniosków o restrukturyzację zadłużenia przedsiębiorstw i wdroży plan działania w celu zwiększenia publicznej świadomości w kwestii narzędzi restrukturyzacji;
- i) przedłoży parlamentowi zmiany do ram prawnych regulujących dostęp do kapitału publicznego, aby umożliwić państwu, na ściśle określonych warunkach i zgodnie z zasadami pomocy państwa, sprawowanie kontroli nad instytucją oraz dokonanie obowiązkowego dokapitalizowania.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Portugalskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 grudnia 2012 r.

W imieniu Rady
M. NOONAN
Przewodniczący